

Raadsinformatiebrief

Aan	de leden van de gemeenteraad
Portefeuillehouder(s)	wethouder P.M. Joosten – Wesselius
Zaaknummer	1599359
Datum	1 april 2025
Onderwerp	Programmaplan Normaliseren

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over het programmaplan "Normaliseren – Verdragen en Verdragen", ontwikkeld in opdracht van de negen gemeenten binnen de jeugdhulpregio West Brabant West, samen met regionale partners en jeugdhulpaanbieders.

De toenemende vraag naar jeugdhulp, wachtlijsten en schaarste aan zorg dwingt ons na te denken over meer sturing op jeugdhulp. Voor de periode 2022-2025 is de regiovisie jeugdhulp "Koersvast, op weg naar de nieuwe balans" vastgesteld, waarin normaliseren een belangrijk thema is. Deze regiovisie is vastgesteld in de colleges en Gemeenteraden. In het voorjaar van 2023 heeft de regionale werkgroep een brede werksessie georganiseerd met de regionale beleidsadviseurs en lokale aanstuurders van de negen gemeenten. Gezamenlijk is besloten prioriteit te geven aan het thema normaliseren, mede ingegeven door de grote vraag naar jeugdhulp.

Deze behoefte benadrukt de noodzaak van een goed geïmplementeerde visie op normaliseren. Het begrip normaliseren is complex en niet iedereen heeft een heldere definitie ervan.

Om gemeenschappelijke waarden over normaliseren te benoemen en het gesprek in de regio te faciliteren, hebben we in 2023 meerdere verkenningssessies georganiseerd. Samen met partners uit de domeinen jeugd en onderwijs, maar ook ervaringsdeskundige ouders en jeugdigen is er gesproken over het onderwerp normaliseren. Op basis van deze gesprekken en de daar opgehaalde input, is er een programmaplan opgesteld. Dit plan heeft als doel het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie op normaliseren, het creëren van meer draagvlak en het uitzetten van doelgerichte adviezen om normaliseren in de regio te bevorderen. Het programmaplan is in september 2024 door de negen wethouders jeugd vastgesteld.

Inhoud

Uitgangspunten

Uit de verkenningssessies zijn de volgende uitgangspunten voortgevloeid:

- Maatschappelijke acceptatie dat ieder mens uniek is.
- Het gewone leven van de inwoners staat centraal; het biedt voldoende ruimte om jezelf te zijn en jezelf te ontwikkelen.
- We investeren in preventie en vroegsignalering, zodat inwoners voldoende steun kunnen vinden in het gewone leven.

- Inclusiviteit staat voorop, verschillen worden niet uitvergroot of gemedicaliseerd maar juist gewaardeerd.
- Gewone problemen worden gewoon opgelost, voorop staat het recht op een oplossing, niet het recht op zorg.
- We gaan uit van wat iemand kan i.p.v. iemands beperkingen, iedereen kan een waardevolle bijdrage leveren.
- Als dat nodig is, bieden we als gemeente een passende oplossing aanvullend op wat mensen zelf al kunnen.
- We werken vanuit de praktijk van inwoner/professional, gericht op gedeeld eigenaarschap.
- We nemen een onderzoekende houding aan, nemen de tijd en ruimte voor een ander om met een breder perspectief naar problematiek te kijken.

Adviezen

Uit de verkenningssessies is gebleken dat normaliseren een beweging is, een cultuurverandering wat een lange termijn aanpak vergt. Het implementeren van normaliseren in de praktijk leidt niet tot een afvinklijst, een eenduidige of eenvoudige aanpak, model of methodiek. Het is een kwestie van een lange adem en verloopt (vaak) in kleine stappen. Uitgaan van een besparing door in te zetten op normaliseren, is een misvatting. Het belang van de pedagogische basis voor het alledaagse opvoeden en opgroeien gaat verder dan alleen het voorkomen van problemen en het reduceren van zorgkosten. Versterking van de pedagogische basis draagt vooral bij aan gezond, veilig en kansrijk opgroeien voor alle kinderen en aan de veerkracht van de samenleving. Normaliseren kan niet van bovenop opgelegd worden, maar is een beweging en kent geen einddatum wanneer dit is bereikt. Het gaat om het motiveren en faciliteren van het op gang krijgen van de beweging en inzetten op een duurzame verandering. Het gaat niet om de besparing van zorgkosten maar (het in orde brengen en behouden van) de kwaliteit van zorg.

Om toch deze stappen in de goede richting te zetten zijn uit de verkenningssessies verschillende rode draden voortgevloeid. Deze zijn gethematiseerd, waarnaar onderstaande adviezen aan de gemeenten zijn uitgewerkt:

1. Vervlecht normaliseren in de gemeentelijke visie, strategie en beleid.
2. Versterk de pedagogische basis in het voorliggend veld.
3. Werk aan houding en gedrag.

Regionale rol normaliseren

Het programmateam ziet haar rol voornamelijk regionaal, als aanjager, denktank, inspirator en kennis op het gebied van data en ervaringen in wat werkt. In september heeft de regionale bestuurstafel jeugd het programmaplan vastgesteld. Inmiddels is het programmateam voortvarend aan de slag gegaan:

- Het inventariseren van goede voorbeelden uit beleid en praktijk die aansluiten bij de visie op normaliseren in West Brabant West.
- Ruimte bieden voor initiatieven. Samen met de verkenner en het programmateam gaan we inventariseren welke initiatieven bijdragen aan normaliseren in West Brabant West;
- Inventariseren van werkzame en belemmerende factoren. Investeer in wat werkt en laat los wat niet werkt.;

- Inzet van verkenner. Tijdens de verkenningssessies hebben enkele professionals zich aangemeld om als verkenner met ons mee op expeditie te gaan. Deze verkenners fungeren als klankbord, maar ook als vooroploper;
- Inventariseren bij lokale gemeenten in hoeverre het jeugdzorggebruik per wijk inzichtelijk is en welke acties daaraan worden gekoppeld;
- Het doorlopend regionaal organiseren van en ondersteunen bij lokale Dialogreeksen:
- Organiseer een reeks openbare dialoogsessies op lokaal niveau waarin gemeenschapsleden, ouders, jeugdigen, en professionals in de jeugdhulp vrijelijk kunnen praten over normaliseren. Deze sessies moeten de ruimte bieden voor het delen van perspectieven en ervaringen, en kunnen leiden tot een dieper begrip van wat normaliseren betekent in de context van de gemeenschap;
- Input leveren op de aanbesteding van de jeugdprofessional/ toegangsmedewerker;
- Opstellen van een regionaal uitvoeringsplan Pedagogisch Basis;
- Continu opvolgen van landelijke, regionale en lokale ontwikkelen rondom normaliseren vanuit wetenschappelijk onderzoek en goede praktijkvoorbeelden.

Bijlagen

1. Programmaplan "Normaliseren – Verdragen en Vertragen"

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
burgemeester